

TALABALARGA CHET TILINI O'QITISHDA MUSTAQIL ISHLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ILOVALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Azizova Gulnora Shakirdjanovna

*Senior teacher of the National Institute of Fine Arts
and Design named after Kamoliddin Bekhzod.*

*Independent researcher,
Uzbekistan State World Languages University*

Annotatsiya: *Mazkur maqolada chet tilini o'qitishda mobil ilovalar va zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati tahlil qilinadi. Chet tilini o'rgatishda mobil ilovalar talabalarga interaktiv va mustaqil o'rganish imkoniyatlarini yaratadi, bu esa o'qish jarayonini samarali va qiziqarli qilishga yordam beradi. Maqolada ilovalar orqali motivatsiyani oshirish, o'rganish tempini shaxsiylashtirish va barcha til ko'nikmalarini rivojlantirishdagi foydalari ko'rsatilgan. Shuningdek, mobil ilovalarning cheklovlari va ularni o'qitish jarayonida samarali qo'llash usullari ham muhokama qilinadi. Maqola, chet tili o'qituvchilari, ta'lim mutaxassislari va talabalar uchun foydali bo'lishi mumkin.*

Kalit so'zlar: *Chet tilini o'qitish, Mobil ilovalar, Ta'lim texnologiyalari, Interaktiv o'qitish, O'rganish motivatsiyasi, Mustaqil o'rganish, O'qitish samaradorligi, Til o'rganish metodikasi, Gamifikatsiya, O'quv materiallari, Talaffuzni rivojlantirish, O'rganish tempini shaxsiylashtirish.*

Аннотация: *В данной статье анализируется важность использования мобильных приложений и современных технологий в обучении иностранному языку. При обучении иностранному языку мобильные приложения создают для учащихся возможности интерактивного и самостоятельного обучения, что помогает сделать процесс обучения эффективным и интересным. В статье подчеркиваются преимущества приложений в повышении мотивации, персонализации темпа обучения и развитии всех языковых навыков. Также обсуждаются ограничения мобильных приложений и способы их эффективного использования в учебном процессе. Статья может быть полезна преподавателям иностранных языков, специалистам в области образования и студентам.*

Ключевые слова: *Обучение иностранному языку, Мобильные приложения, Образовательные технологии, Интерактивное обучение, Мотивация обучения, Самостоятельное обучение, Эффективность преподавания, Методика изучения языка, Геймификация, Учебные материалы, Развитие произношения, Персонализация темпа обучения.*

Abstract: *In this article was realized mobile application and modern technology and foreign language training. When learning a foreign language, mobile applications are created for interactive and independent learning, which helps to make the learning process effective and interesting. The state emphasizes the benefits of applications to increase motivation, personalize learning rates and develop all language skills. The limitations of mobile applications and ways to use them effectively in the educational process are also discussed. The article may be useful for teachers of foreign languages, educational specialists and students.*

Key words: *Foreign language training, mobile applications, educational technologies, interactive training, motivational training, self-directed training, teaching effectiveness, language learning methodology, gamification, learning materials, development of production, personalization of tempo training.*

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimida texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar o'qitish jarayonining ajralmas qismiga aylangan. Xususan, chet tillarini o'qitishda mobil ilovalar va raqamli texnologiyalarning roli katta. Mobil ilovalar – bu talabalarga chet tilini o'rganish jarayonini samarali va interaktiv tarzda o'tish imkonini beruvchi qulay vositalar. O'quvchilar va talabalar uchun mobil ilovalar, o'z navbatida, o'qish jarayonini qiziqarli va samarali qilishda katta yordam beradi. Ushbu maqolada, chet tilini o'qitishda mobil ilovalardan foydalanishning ahamiyati, ularning imkoniyatlari va o'qitish samaradorligini oshirishdagi roli tahlil qilinadi.

Chet tilini o'qitishda mobil ilovalar va ularning imkoniyatlari. Bugungi kunda, mobil telefonlar va ilovalar yordamida chet tilini o'rgatish nafaqat samarali, balki o'quvchilarga o'rganishni yanada qiziqarli va moslashuvchan tarzda amalga oshirish imkonini beradi. Quyidagi mobil ilovalarning imkoniyatlari o'quvchilarning chet tili o'rganishdagi tajribasini yangi bosqichga olib chiqadi:

Interaktivlik va o'yin elementlari: Mobil ilovalar orqali talabalarga o'qish, tinglash, yozish va gapirish ko'nikmalarini bir vaqtning o'zida rivojlantirish mumkin. O'yinlar, viktorinalar, testlar va boshqa interaktiv elementlar orqali talaba o'rganish jarayoniga qiziqish bilan kirishadi va motivatsiya ortadi.

Onlayn resurslarga kirish imkoniyati: Mobil ilovalar yordamida talaba har doim va har joyda darslarga oid materiallarga, videolarga, maqolalarga va boshqa resurslarga kirish imkoniga ega bo'ladi. Bu esa talabaning mustaqil ishlash imkoniyatini oshiradi.

Shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribasi: Ilovalar yordamida talabalarga o'zlariga mos o'rganish tempini va metodlarini tanlash imkoniyati beriladi. Ba'zi ilovalar, masalan, Duolingo yoki Memrise, talabaning individual ehtiyojlariga mos tarzda darslarni taqdim etadi.

Tinglash va talaffuzni rivojlantirish: Mobil ilovalar talaffuzni yaxshilashda, shuningdek, audio materiallar orqali tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali yordam beradi. Misol uchun, Rosetta Stone va Babbel kabi ilovalar tilni eshitish va talaffuz bo'yicha jiddiy yordam ko'rsatadi.

Chet tilini o'qitishda ilovalarning foydalari. Mobil ilovalar chet tili o'qitishda bir qancha foydali jihatlarga ega bo'lib, o'qitish samaradorligini oshirishga yordam beradi:

Motivatsiyani oshirish: Mobil ilovalar o'rganishni qiziqarli va o'yin tarzida taqdim etadi. Misol uchun, Duolingo ilovasida foydalanuvchi o'rganish jarayonini o'ziga mos tarzda davom ettirishi mumkin, bu esa motivatsiyani oshiradi. Ilovalar o'qish jarayonini gamifikatsiya qilish orqali talabalar o'rganishni davom ettirishga intiladi.

Mustaqil o'rganish imkoniyati: Talabalar ilovalar yordamida o'z vaqtida va joyida o'rganishni davom ettirishlari mumkin. Bu ularning mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantiradi va o'qish jarayoniga yanada chuqurroq kirish imkonini beradi.

Har doim va har joyda o'rganish imkoniyati: Mobil ilovalar talabalarga o'qish materiallariga kirish uchun geografik yoki vaqt bilan bog'liq cheklovlarni yo'q qiladi. Talaba o'z telefonidan foydalanib istalgan vaqtda, masofaviy ravishda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladi.

O'rganish tempini o'zgartirish: Chet tilini o'rgatishda talabalar o'z tempi bilan ishlashadi. Mobil ilovalar talabaning ehtiyojiga qarab, o'rganish jarayonini tezlashtirish yoki sekinlashtirish imkoniyatini beradi.

Ko'nikmalarni rivojlantirish: Mobil ilovalar orqali barcha til ko'nikmalarini (yozma, og'zaki, tinglab tushunish, o'qish) bir vaqtning o'zida rivojlantirish mumkin. Ilovalar turli ko'nikmalarni birlashtirgan holda talaba uchun to'laqonli til o'rganish tajribasini taqdim etadi.

Mashhur ilovalar va ularning ta'limdagi o'рни. **Duolingo:** Bu ilova chet tilini o'rgatishda juda keng tarqalgan. O'rganish jarayoni o'yin tarzida tashkil etilgan bo'lib, talaba yutuqlarini kuzatishi, darajalar orasida o'tishi va mukofotlar olish orqali motivatsiya oshiradi.

Memrise: Memrise – bu til o'rganishni vizual va interaktiv tarzda amalga oshiradigan ilova. Ilova talabalarga til o'rganishda so'z boyligini kengaytirish, talaffuzni yaxshilash va eshitib tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishda yordam beradi.

Rosetta Stone: Rosetta Stone – chet tilini o'rgatishda juda samarali va mashhur platformalardan biri. U ko'plab tillarda mavjud bo'lib, o'rganish jarayonini mustaqil va tizimli tarzda o'tishga yordam beradi.

Babbel: Babbel – chet tillarini o'rganish uchun yana bir mashhur ilova. U talabalarga interaktiv mashqlar orqali, grammatika va so'z boyligini o'rganishda yordam beradi.

Ilovalar yordamida chet tilini o'qitishda yuzaga keladigan muammolar. Har ne kadar mobil ilovalar chet tilini o'rganish uchun juda foydali bo'lsa-da, ba'zi muammolarni ham keltirib chiqarishi mumkin:

Internetga bog'lanish zaruriyati: Ko'plab ilovalar onlayn ishlashni talab qiladi, bu esa internetga ulanishda muammolar yuzaga kelganda o'qish jarayonini to'xtatishi mumkin.

Texnologik cheklovlar: Ba'zi talabalarda mobil ilovalarni ishlatish uchun kerakli texnik vositalar yoki ko'nikmalar mavjud emas.

Tengdoshlarga ta'sir qilish: Ba'zi talabalar faqat o'qituvchilar tomonidan taqdim etilgan an'anaviy metodlarga ko'proq e'tibor beradilar va mobil ilovalarni samarali ishlatishda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin.

Xulosa. Chet tilini o'rgatishda mobil ilovalardan foydalanish, talabalar uchun yanada samarali, qiziqarli va mustaqil o'rganish jarayonini yaratadi. Mobil ilovalar interaktivlik, shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribasi, mustaqil o'rganish imkoniyatlari kabi foydali imkoniyatlarni taqdim etadi. Shuningdek, ular talabalar motivatsiyasini oshiradi va til o'rganish jarayonini samarali va qulay qiladi. Biroq, mobil ilovalar o'qitish jarayonida texnologik cheklovlar va muammolarni ham yuzaga keltirishi mumkin. Shuning uchun, mobil ilovalarni o'qitish jarayonida to'g'ri va muvofiqlashtirilgan tarzda foydalanish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Kukulska, J. (2020). "Using Mobile Apps in Language Learning." *Journal of Educational Technology*, 14(3), 45-58.
2. Hockly, N. (2018). "Digital tools for language learning." *Language Learning & Technology*, 22(2), 45-60.
3. Stockwell, G. (2010). "Using Mobile Phones for Language Learning." *ReCALL*, 22(3), 233-251.
4. Godwin-Jones, R. (2017). "Emerging Technologies: Mobile Apps for Language Learning." *Language Learning & Technology*, 21(2), 17-26.
5. Levy, M., & Kennedy, C. (2005). "Learning Japanese through Mobile Phones." *Computer Assisted Language Learning*, 18(3), 209-224.
6. Chinnery, G. M. (2006). "Going to the MALL: Mobile Assisted Language Learning." *Language Learning & Technology*, 10(1), 9-16.
7. González-Lloret, M., & Nissen, S. (2018). "Mobile technologies and language learning: A critical review." *CALICO Journal*, 35(2), 220-246.
8. Viberg, O., & Grönlund, Å. (2013). "Mobile assisted language learning: A literature review." *Education and Information Technologies*, 18(4), 419-430.
9. Cunningham, U., & Fielder, M. (2017). "The Role of Mobile Learning in Modern Language Teaching." *Technology, Pedagogy and Education*, 26(2), 211-226.
10. Thorne, S. L., & Payne, J. S. (2005). "Technology and the language learning environment." *Journal of Technology and Language Teaching*, 1(1), 12-28.